

Kyrkoherden i Täby församling
Michael Öjermo

Riktlinjer för dopgudstjänst i Täby församling

Grundläggande förutsättningar

Så här beskriver Kyrkoordningen (KO) dopet:

Dopet är ett sakrament, vilket betyder att det är en helig handling instiftad av Jesus Kristus. Dopet sker alltid med vatten och i Faderns, Sonens och den heliga Andens namn. Genom jordiska medel får människan del i Guds rike. I en ny födelse tas människan ut ur syndens och dödens sammanhang och förenas med Jesus Kristus för att med honom och hans folk dela korsets och uppståndelsens liv.

Dopet är en engångshandling, vid vilken Gud treenig tar upp människan i sin gemenskap och för henne in i sin kyrka och församling. Dopet sker därför vanligen i församlingens gemensamma gudstjänst.

Samtidigt har dopet betydelse för hela livsvägen: varje dag får den som döpts leva i sitt dop och gå genom död till liv, från ofrihet till frihet. Genom dopet har människan fått Guds nåd, en nåd som bär henne hela livet och genom död.

Kyrkans uppdrag är att alla människor ska nås av erbjudande om dop. Såväl barn som ungdomar och vuxna kan ta emot dopet. Det är församlingens uppgift att ombesörja att dopundervisning sker. Faddrar kan också utses för att tillsammans med de närstående ta ett särskilt ansvar för den döptes fostran till människa och kristen.

Dopet kan senare bekräftas i församlingens gemenskap, vid konfirmation och annan gudstjänst där dopet aktualiseras. (*KO, kapitel 19, Inledning*)

Så här beskriver Täby församling i sin verksamhetsplan arbetet med de kyrkliga handlingarna dop, vigsel och begravning:

De kyrkliga handlingarna är dop, konfirmation, vigsel och begravningsgudstjänsten som alla är en del av församlingens gudstjänstfirande och står i samklang med de människor som berörs av respektive handling. Inför alla kyrkliga handlingar träffar den präst som ansvarar för gudstjänsten den familj det gäller för att samtala och planera genomförandet (*ur Budget och verksamhetsplan 2018*).

Praktiska åtgärder

Dop av vuxna

Om en vuxen, över 18 år, begär att bli döpt tar den personen kontakt med någon av församlingens präster eller med församlingens reception. Prästen och den som vill döpas förbereder dopet genom samtal och undervisning.

En vuxen får döpas när han eller hon begär att bli döpt till kyrkans tro och vill leva med församlingen i Kristi gemenskap (*KO, 19 kap., 2 § andra stycket*).

Kyrkoordningen innehåller en särskild bestämmelse om dop och konfirmation från 16 år och senare som ska beaktas:

Den som döps efter genomgången dopundervisning det år han eller hon fyller 16 år eller senare ska antecknas som konfirmerad (*KO, 22 kap., 3 §*).

Vad som i övrigt sägs i denna pastoral handlar om barn som döps, men gäller i tillämpliga delar också dop av unga och vuxna.

Församlingens initiativ

Receptionen ska så snart som möjligt, men senast innan ett barn uppnått sex månaders ålder, skicka ut information, undertecknad av kyrkoherden till ”föräldrar eller annan vårdnadshavare som tillhör Svenska kyrkan om dopet och om bestämmelserna för kyrkotillhörighet samt erbjuda dem att låta döpa sitt barn” (*KO, 19 kap., 8§*).

Täby församling erbjuder minst en gång per år möjlighet till dop utan föregående bokning i någon av församlingens kyrkor.

Vårdnadshavares initiativ

Som regel tar en vårdnadshavare på eget initiativ kontakt med receptionen för att bestämma tid för dop.

Församlingens präster leder dopgudstjänster enligt schema som kyrkoherden bestämmer. Om familjen önskar någon särskild av Täby församlings präster att leda dopgudstjänsten, så erbjuds de tillfällen då den prästen har, enligt schema, bestämda dopdagar. Om en familj vill att någon annan än en präst anställd i Täby församling ska leda dopgudstjänsten kan kyrkoherden anställa en präst för just det tillfället.

Det förutsätts att de präster som i så fall tillfälligt förordnas i Täby församling för att leda en dopgudstjänst tar kontakt med kyrkoherden i god tid innan och följer anvisningar i denna pastoral (*KO, 18 kap., 16 §*).

Receptionen skickar tillsammans med bekräftelsen ut en särskild folder, beslutad av kyrkoherden, som beskriver hur ett dop går till i Täby församling.

Det finns möjlighet att erbjuda lokal för efterföljande samling i församlingens kyrkor och i Täby gård i anslutning till dopet efter vissa doptider, enligt taxa fastställd av kyrkofullmäktige.

Prästens åligganden före dopgudstjänsten

När en kyrklig handling är bokad av receptionen skrivs en bokningsbekräftelse ut som tillställs prästen och musikern och som utgör underlag för serviceenhetens planering. Bokningsbekräftelsen ska så långt möjligt innehålla fullständiga kontaktuppgifter till den som bokat handlingen. Inte minst viktigt är det med en e-postadress. Därtill skrivs en blankett för registrering av handlingen i kyrkobokföringen ut. Utan den blanketten ska prästen bara i undantagsfall genomföra en kyrklig handling. Det åligger prästen att kontrollera att blanketten är utskriven, att uppgifterna på den stämmer och att efter genomförd kyrklig handling underteckna och återsända blanketten till receptionen. På dopblanketten ska prästen särskilt beakta att eventuella faddrar är korrekt antecknade.

Den präst som ska leda dopgudstjänsten tar så snart som möjligt kontakt med vårdnadshavaren eller vårdnadshavarna för att träffas till ett dopsamtal (*KO, 18 kap., 15§*). Om inte båda vårdnadshavarna deltar vid dopsamtalet ska prästen i god tid före dopgudstjänsten försäkra sig om att båda ger sitt medgivande till att barnet döps (*se nedan*).

Ett dopsamtal tar inte mer än en timme och ska handla om dopet, men ska också vara ett tillfälle för prästen och familjen att lära känna varandra och planera dopgudstjänsten.

Dopsamtal genomförs som regel i församlingens lokaler, men kan också genomföras hos familjen.

Om någon är under 18 år och ska döpas måste båda vårdnadshavarna ge sitt medgivande till att barnet döps. Om någon är under 18 år, men över 12 år, och ska döpas, måste barnet självt ge sitt medgivande till dopet (*Lag (1998:1593) om trossamfund, 4§*). Det är upp till båda vårdnadshavarna att inom en tid som den präst som ska leda dopgudstjänsten bestämmer ge sig till känna och ge sitt medgivande till dopet, muntligt eller på annat sätt. Om inte genomförs inte dopet.

Dopet kan äga rum i någon av församlingens kyrkor eller på annan plats. Om dopet ska äga rum på annan plats behöver receptionen förvissa sig om att en tid bokas som inte stör genomförandet av övriga kyrkliga handlingar samma dag.

De faddrar som antecknas i samband med dopet ska själva vara döpta:

”Som fadder kan någon antecknas som är döpt och är villig att dela ansvaret för den döpta personens kristna fostran” (*KO, 19 kap., 7§*).

Dop av konfirmander vid läger

Täby församling har ett mycket stort antal konfirmander och lägerförlagd konfirmandundervisning. När lägergrupperna är bestämda i anmälningens process slutfas kontrolleras mot kyrkobokföringen om ungdomarna är kyrkotillhöriga eller inte och om de är döpta eller inte.

I god tid före lägret tar konfirmationsprästen kontakt med de ungdomar som inte är döpta för att bestämma tid för dopsamtal med ungdomen och med vårdnadshavare. Ett medgivande om att dop kan ske ska skriftligen lämnas till prästen där ungdomen själv och vårdnadshavare medger att dop sker (*se ovan om åldersbestämmelser i Lag om trossamfund*).

För de ungdomar som döps på konfirmandläger skrivs en blankett för registrering i kyrkobokföringen ut och ges till konfirmationsprästen.

En medarbetare inom avdelningen för undervisning administrerar anmälningsprocessen till konfirmandläger och ser i samverkan med konfirmationsprästerna till att blanketter och medgivande är i sin ordning innan dopen sker.

Om vårdnadshavare inte medger att dop sker kan ungdomen ändå delta i församlingens konfirmandundervisning, men inte konfirmeras. Dop och konfirmation får i så fall vänta till dess ungdomen fyllt 18 år.

Andra språk än svenska

Täby församling försöker så långt det är möjligt att erbjuda kyrkliga handlingar på andra språk än svenska.

Gåvor

Om någon av församlingens medarbetare, eller präster anlitade för en viss kyrklig handling av församlingen, erhåller en penninggåva i samband med en kyrklig handling som dop, vigsel eller begravning gäller följande (*se vidare KO, 18 kap., § 16 a*).

Gåvan ska snarast lämnas in till församlingens administrativa avdelning med kontaktuppgifter till givaren. Gåvan förmedlas vidare till stöd för församlingens barn och ungdomar, diakoni eller Svenska kyrkans internationella arbete, beroende på givarens intentioner. Administrativa avdelningen skickar ett tackbrev till givaren som är undertecknat av kyrkoherden. Tar kyrkoherden emot en gåva ska någon annan skriva under tackbrevet. Om givaren önskar vara anonym gäller samma ordning om att gåvan lämnas in till administrativa avdelningen. Anonyma gåvor förmedlas till stöd för församlingens barn och ungdomar.

Dopgudstjänsten

Dopgudstjänsten följer ordningen i Kyrkohandbok för Svenska kyrkan. I en bilaga till dessa riktlinjer anges i vilken ordning dopgudstjänstens moment ska följa på varandra.

Flera kan ta aktiv del och medverka i en dopgudstjänst, som till exempel sångsolister och textläsare och förebedjare. I undantagsfall kan förinspelad musik förekomma, även om vi helst ser att församlingens kyrkomusiker och andra framför musik och beledsagar

psalmsången. Vårnadshavarna eller den som ska döpas behöver ibland bistå med noter till musik som ska framföras. Församlingens kyrkomusiker gör enskilda överenskommelser för varje enskilt fall om att öva med sångsolister innan en viss kyrklig handling.

Den präst som leder en dopgudstjänst avgör lämplighet och omfattning av fotografering eller filmning under gudstjänsten.

Vid dopgudstjänsten får den nydöpte ett dopbevis, ett dopljus med dopljusstake samt en dopgåva i form av en ängel eller duva.

Vid dop av barn från andra församlingar, dop av konfirmander eller av vuxna i övrigt överlämnas dopgåvan i samband med dopet.

För barn som döps och som bor i Täby gäller däremot följande. Dopgåvan sparas av församlingen och överlämnas i samband med en dopfest i någon av församlingens kyrkor. Dopgåvan märks inte med namn på den döpte, utan hängs upp omärkt i ett dopträd, på annat sätt eller sparas till en särskild dopfest.

Församlingen skickar ut en inbjudan till dopfest som ordnas minst en gång per år i respektive kyrka och dit alla nydöpta blir särskilt inbjudna. Då får den nydöpte hämta sin dopgåva.

Faddrar får särskilda fadderbrev.

Om vårnadshavaren eller vårnadshavarna inte kommer överens med den präst som ska leda dopgudstjänsten om utformning eller genomförande avgör kyrkoherden frågan, så långt som möjligt i samtal med dem det gäller.

Efter dopgudstjänsten

Blankett för registrering i kyrkobokföringen ska snarast lämnas av prästen till receptionen.

Prästen som lett dopgudstjänsten deltar normalt inte vid efterföljande mottagning, om inte prästen är personligt bekant med vårnadshavarna.

Församlingen ber för nydöpta med namns nämnande i en gudstjänst kort tid efter dopet.

Täby församling bedriver dopundervisning på olika sätt, inte minst i undervisning med barn, konfirmander och unga ledare. Som KO stadgar:

Församlingen ska erbjuda dopundervisning till dem som är bosatta i församlingen och tillhör Svenska kyrkan.

En sådan undervisning i Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära ska alltid föregå ungas och vuxnas dop (*KO, kap 19, 6§*).

Täby församling aktualiserar dopet i en mängd olika sammanhang. Inte minst i församlingens undervisning bland barn, unga och vuxna.

Församlingens anställda och ideella medarbetare, samt förtroendevalda, förutsätts kunna ge grundläggande information om dopet enligt Svenska kyrkans ordning.

Dessa riktlinjer gäller från pingstdagen 2018.



Michael Öjermo
Kyrkoherde

Dopgudstjänst i Täby församling, momentens ordningsföljd

Klockringning

(Musik)

Samlingsord

Psalm

Inledningsord

Tackbön

Bibelläsning

Befrielsebön

(Musik)

Bibelläsning/Bibelläsningar

Doptal

Psalm

Dopbön

* Trosbekännelsen

* Dophandlingen

Välkomnande

(Musik)

Förbön

Herrens bön

Välsignelsen

Psalm

(Musik)